

Maximale pensioenopbouw, nuttig of niet?

Inleiding

De DGA die zijn pensioen in eigen beheer opbouwt, maakt in de meeste gevallen maximaal gebruik van de fiscaal toegestane mogelijkheden. Omdat een maximale pensioenopbouw ook een zo hoog mogelijke aftrekpost oplevert, is het de voordeligste financieringsmethode voor de investeringen van de onderneming. Ook als er geen behoefte is aan extra liquide middelen voor investeringen, kan het belastingvoordeel gebruikt worden om extra rendement te maken.

Mede gezien de steeds krappere wordende mogelijkheden om een volwaardig pensioen op te bouwen, is het verstandig om gebruik te blijven maken van de fiscale mogelijkheden.

Zolang de BV actief is, jaarlijks winst maakt en het vermogen van de BV toe kan nemen om de reserve te laten groeien, is er weinig op deze situatie aan te merken. Pas als de activiteiten in de BV gestaakt worden of er verlies wordt gemaakt, kunnen er ongewenste effecten ontstaan. Daarom hebben wij getracht in heldere bewoordingen inzicht te geven in deze complexe materie.

Wat zijn de gevolgen van beëindiging van de bedrijfsactiviteiten?

Een korte periode waarin verlies wordt geleden, kan worden gecompenseerd door winsten uit eerdere of latere jaren. Het is daarbij wel een vereiste dat niet alle winsten als dividend zijn uitgekeerd. Voor de DGA die pensioen opbouwt in eigen beheer is het daarom van belang om vrije reserves in de BV aan te houden.

Bij beëindiging van de activiteiten van de BV wordt de situatie complexer. Hoewel er geen pensioenopbouw meer plaatsvindt, stijgt de pensioenreserve door drie oorzaken:

- Indexatie van de opgebouwde aanspraken
- Oprenting
- Overlevingskansen

Door de opgebouwde aanspraken aan te passen aan de inflatie, wordt de koopkracht van het pensioen gelijk gehouden. De oprenting en de aanpassing aan de gewijzigde overlevingskansen is een eis die de belastingdienst stelt.

Ervan uitgaande dat er geen activiteiten zijn en er dus geen winst meer wordt gemaakt in de BV, moet het rendement op het ondernemingsvermogen hoog genoeg zijn om bovenstaande drie elementen te compenseren.

Als het ondernemingsvermogen alleen bestaat uit de pensioenreserve, moet er een rendement worden gemaakt dat kan oplopen tot 10%. Dit is alleen mogelijk met een hoog risicoprofiel, wat voor een pensioen niet aan te raden is.

Daarom is het wenselijk dat er winstreserves in het bedrijf aanwezig zijn. Het rendement op deze reserves kan worden gebruikt om de pensioenvoorziening aan te vullen.

Een fictief rekenvoorbeeld toont dit aan.

Pensioenreserve op 1 januari 2010:	100.000,--
Stijging door oprenting:	4.000,-- (4%)
Stijging door verhoogde overlevingskans tot de pensioendatum:	2.000,--
Stijging door indexatie	2.500,--
Pensioenreserve op 1 januari 2011:	108.500,--

De BV zal in 2010 dus een winst moeten maken van € 8.500 om de volledige stijging van het pensioen te kunnen verrekenen met de vennootschapsbelasting.

Maximale pensioenopbouw, nuttig of niet?

Als de BV een vermogen heeft van € 200.000 en dit kan laten renderen tegen 4,5%, is er in 2010 een resultaat van € 9.000, wat kan worden verrekend met de pensioenlast van € 8.500. Er blijft dan een belastbare winst over van € 500.

Welk effect heeft dit op de totale belastingdruk?

Uitgaande van een Vpb-belastingdruk van 20% en een Box 2-heffing van 25%, spaart de DGA 40% belasting uit zolang de stijging van de pensioenvoorziening kan worden gecompenseerd met extra inkomsten.

Voor het deel van de stijging waarvoor geen Vpb kan worden verrekend, is er slechts een voordeel van 25% (de Box 2-heffing).

Op het moment van uitkeren wordt het pensioen belast tegen 42% of 52%. Zodra het DGA-pensioen de grens voor de 52%-heffing kan overschrijden, ontstaat vrijwel altijd belastingnadeel. Alleen met hoge aftrekposten in de privé-sfeer is het daarom aan te raden om een pensioen op te bouwen van circa € 50.000 of meer.

Als de vennootschapsbelasting niet kan worden verrekend, wordt een voordeel van 25% verrekend met een belastingdruk bij pensionering van 42%. Dit levert ook nadeel op. Alleen de situatie waarin alle pensioenlasten verrekenbaar zijn en de uitkering belast is tegen een tarief van 42% is daarom echt aan te raden.

Er wordt vaak vanuit gegaan dat het belastingvoordeel ontstaat door lagere belastingtarieven na pensionering. Dat is gedeeltelijk waar, omdat het inkomen tot circa € 30.000 per jaar na de 65ste leeftijd lager wordt belast dan vóór 65. Echter, dat is slechts een deel van het voordeel.

Box 2 versus Box 3

Door (een deel van) de winstreserves niet als dividend uit te keren, ontstaat belastinguitstel. Dit is het meest duidelijk uit te leggen aan de hand van een rekenvoorbeeld met een winstreserve van € 100.000,--

Uitkering als dividend

Bruto dividend	100.000,--
Box 2-heffing	25.000,-- (25% van 100.000)
Netto in Box 3	75.000,--
Rendement	3.000,-- (4,0% van 75.000)
Box 3-heffing	900,-- (1,2% van 75.000)
Netto in Box 3	2.100,-- (3.000 – 900)

Aanhouden in de BV

Winstreserve	100.000,--
Rendement	4.000,-- (4,0% van 100.000)
Vpb over rendement	800,-- (20% van 4.000)
Box 2 over rendement	800,-- (25% van 3.200)
Netto in Box 3	2.400,--

In dit voorbeeld wordt alleen het rendement op de winstreserve uitgekeerd als dividend. Bij een rendement van 4% levert dat een voordeel op van € 300,-- per jaar. Hoe lager het rendement, hoe groter het voordeel. Het omslagpunt ligt bij 6% rendement per jaar. Boven dit rendement is het verstandiger om het vermogen direct naar Box 3 over te hevelen.

Maximale pensioenopbouw, nuttig of niet?

In de praktijk is het daarom aan te raden om spaargeld in de BV te laten zitten, als u wilt beleggen doet u dat privé.

Conclusie

Uit deze analyse blijkt dat het verstandig is om genoeg winstreserves in de BV aan te houden. De inkomsten uit het vermogen kunnen worden gebruikt om het opgebouwde pensioen waardevast te houden als de activiteiten worden beëindigd. Bovendien heeft het aanhouden van geld in de BV in veel gevallen financiële voordelen.

Als alle winstreserves als dividend worden uitgekeerd, kan het noodzakelijk zijn om de pensioenovereenkomst aan te passen zodat er niet meer wordt geïndexeerd. Het moge duidelijk zijn dat dat ten koste gaat van het op te bouwen pensioen.

Doordat de DGA meer dan mensen in loondienst invloed heeft op het eigen pensioen, is het relatief eenvoudig om de pensioenovereenkomst aan te passen. Gezien de steeds krappere wordende mogelijkheden om pensioen op te bouwen en de wens van veel DGA's om toch eerder te stoppen met werken, is een maximale pensioenopbouw meestal erg nuttig.

Bij gewijzigde omstandigheden kan de pensioenovereenkomst altijd aangepast worden zodat het pensioen lager wordt. Een te lage pensioenopbouw is in een later stadium veel lastiger te repareren.

Er kan een uitzondering worden gemaakt voor DGA's met een pensioen dat hoger is dan circa € 50.000. In dat geval moeten beoordeeld worden in hoeverre er voldoende aftrekposten zijn om buiten de 52%-schijf te blijven.

Ik hoop dat deze analyse u helpt bij het maken van de goede beslissingen!